

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра ГМ

Мальований Ярослав Олександрович

**«ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВІДНОВЛЕННЯ РОБОЧИХ
ПОВЕРХОНЬ ПРОКАТНИХ ВАЛКІВ ПРКАТНОГО
СТАНУ»**

**Керівник магістерської кваліфікаційної роботи :
к.т.н. доц. Шиліна О.П.**

Вінниця, ВНТУ - 2019

Актуальність теми

Металопрокат в сучасному світі набув широкого застосування у будь-яких галузях, в тому числі будівництві, енергетиці, хімічній і нафтовій промисловості, в газовій сфері і так далі. Це обумовлено величезним вибором різновидів виробів, які випускаються з металопрокату. Прути, кутники, двотаври, листи та багато іншого, все це використовується у великих кількостях. Для їх виготовлення використовують прокатні стани, валки яких від важких умов роботи швидко зношуються, тому тема є актуальною.

Мета та задачі досліджень.

Підвищення якості відновлення робочих поверхонь прокатних валків за рахунок автоматизації робочого процесу, використання новітніх розробок відновлювального обладнання, вибір та обґрунтування раціональних параметрів і режимів технологічного процесу.

Для здійснення поставленої мети необхідно виконати наступні завдання:

- 1) на основі аналізу службового призначення вузла та деталі провести дефектацію прокатних валків з метою виявлення поверхонь з недостатньою зносостійкістю;
- 2) дослідити вплив температурних полів, які виникають в процесі відновлення на структуру та експлуатаційні якості наплавленого шару;
- 3) дослідити вплив кількості графіту доданого у флюс на твердість наплавленого шару;
- 4) вибрати та обґрунтувати раціональний спосіб відновлення та зміцнення зношених поверхонь і на основі цього розробити маршрут технологічного процесу відновлення прокатного валка;
- 5) розрахувати виробничу собівартість та ціну реалізації нового технічного рішення з метою визначення прибутку, який може отримати виробник протягом року від реалізації нового технічного рішення.

Об'єкт дослідження. Процеси формування зносостійких покриттів шляхом наплавлення з додаванням графіту у флюс та розповсюдження температури при накладанні валиків.

Предмет дослідження. Механізм впливу кількості графіту у флюсі при наплавленні на структуру нанесеного покриття.

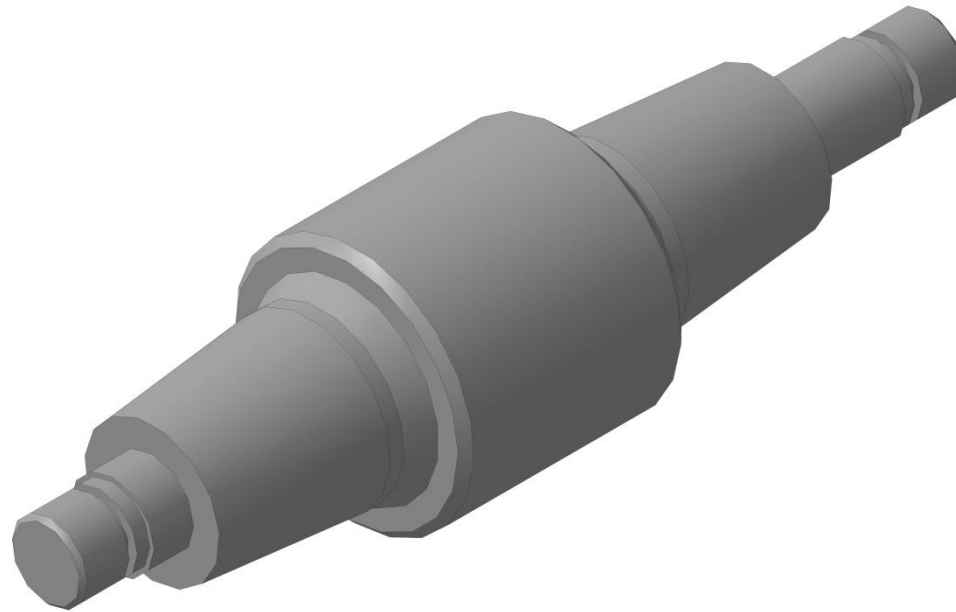
Наукова новизна одержаних результатів. Основні результати виконаних теоретичних і експериментальних досліджень магістерської кваліфікаційної роботи наступні:

- вперше досліджено на натуральних зразках та імітаційній моделі вплив параметрів тепловкладень на формування полів температур та напружень;
- досліджено, що кількість наплавлених валиків впливає на функціональне покриття та здатні створювати поверхневий шар необхідних функціональних властивостей;
- показано, що графіт істотно впливає на твердість наплавленого шару при додаванні у флюс, але при надмірному додаванні твердість зменшилась і становить близько 50 HRC_c та далі знижується;
- доведено, що твердість деталі зменшується в прямому порядку від місця початку наплавлення, до місця закінчення наплавлення, а вирівнювання твердості потребує додаткового нагріву.

Практичне значення одержаних результатів.

- 1. Проведені автором і за його участю дослідження дозволили зробити рекомендації про модернізацію технологічного процесу відновлення робочих поверхонь прокатних валків.
- 2. При дослідженні дефектів були виявлені наступні залежності: чим більша сила струму тим дефектів менше, при високій силі струму та великій площі поверхні, що наплавляється, виділення тепла дуже високе – з'являються пропали при великій зоні термічного впливу, а також структурні перетворення, які суттєво змінюють властивості наплавленого шару.
- 3. Для відновлення прокатного валка із сталі 40X під час наплавлення доцільно додавати у флюс 25% графітового порошку, та наносити його товщиною шару 1мм, це забезпечить потрібну твердість наплавленого шару та прискорить процес відновлення і тоді термічна обробка стає непотрібною.

3D модель прокатного валка

Прокатний валок – робочий орган (інструмент) прокатного стану. Валками виконується основна операція прокатки – деформація (обтиснення) металу для надання йому необхідних розмірів і форми.

Дослідження зон температурного впливу в процесі наплавлення функціональних поверхонь

Особливість фазових і структурних перетворень при зварюванні в порівнянні з термічною обробкою полягає в тому, що вони протікають в нерівноважних умовах зварювального термомодеформаційного циклу (ЗТДЦ), тобто в умовах швидкого нагрівання і охолодження і одночасного розвитку зварювальних напружень і деформацій. Характер перетворень залежить від складу сплаву, максимальних температур нагрівання, а їх завершеність - від швидкісних і деформаційних параметрів зварювального циклу.

Вихідні параметри дослідів

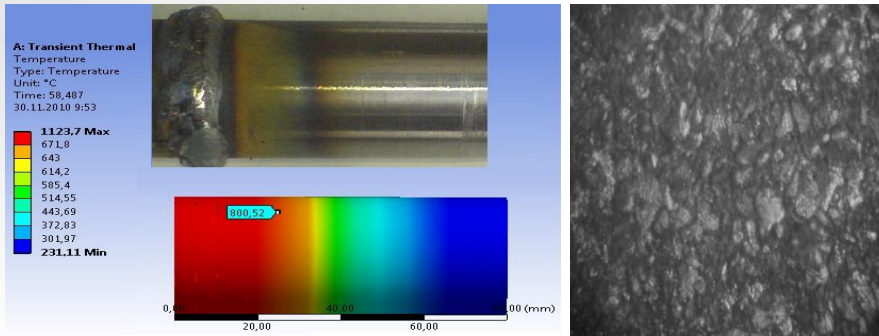
№ п/п	$I_{зв},$ А	U, В	n (кількість валків)	t (крок наплавки)
1	140	24	2	2,8
2	60	19	4	2,8
3	140	24	6	2,8
4	60	19	8	2,8
5	127	22	2	2,8
6	127	22	4	2,8

Дослід проводили на шести однакових валах Ст3 діаметром 32мм. В процесі дослідів змінювали:

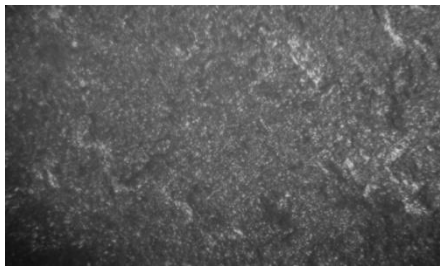
- силу струму
- напругу
- кількість валків

Після наплавлення шести зразків, які досліджуються, кожен з них був сфотографований, для кожного з них побудована модель розподілу температур за допомогою програми кінцевого елементного аналізу та проведено мікроструктурний аналіз основного та наплавленого металу.

Зразок №1

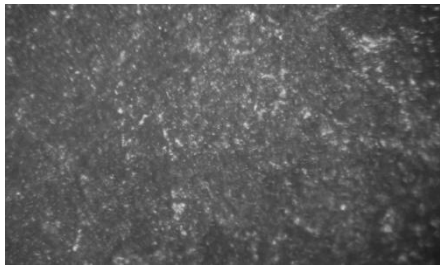
Основний метал

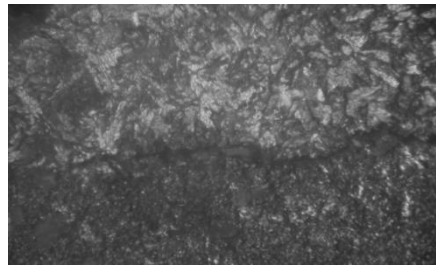
дрібнозерниста структура
повна перекристалізація

ділянка перегріву

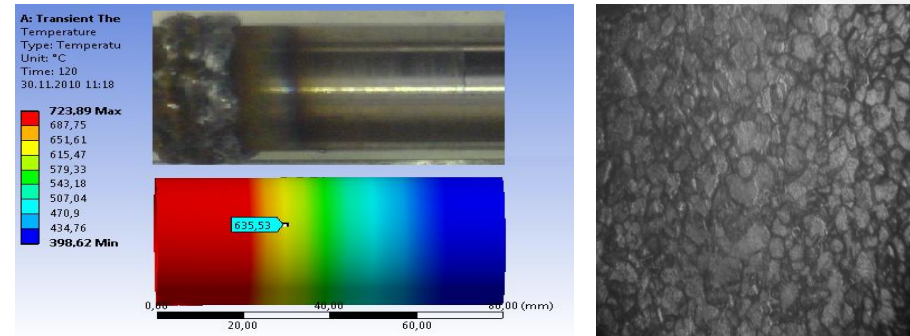

дрібнозерниста структура
повна перекристалізація

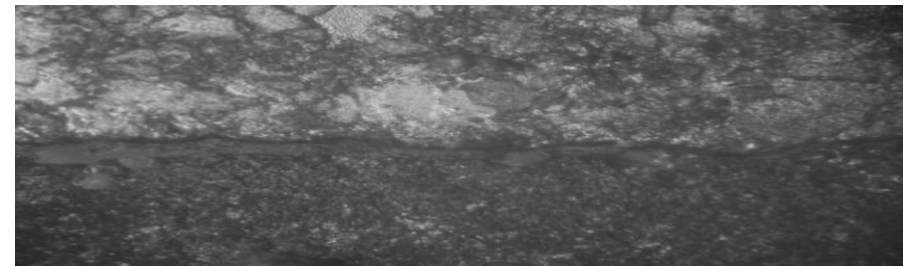

Перехід між основним металом
та наплавленим

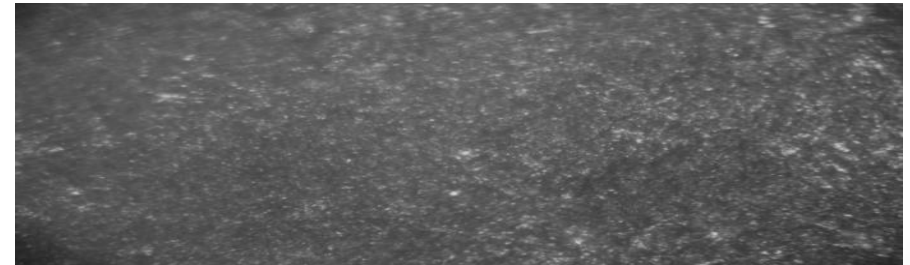
Зразок №2

Основний метал

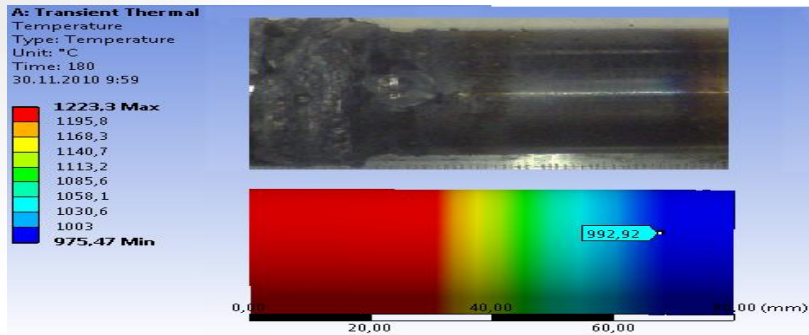

перехідна зона між першим валиком
і основним металом

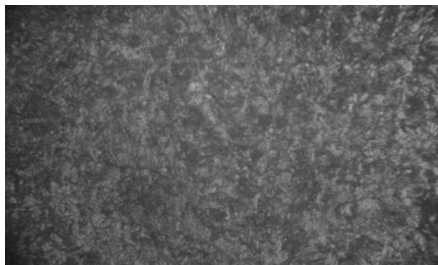
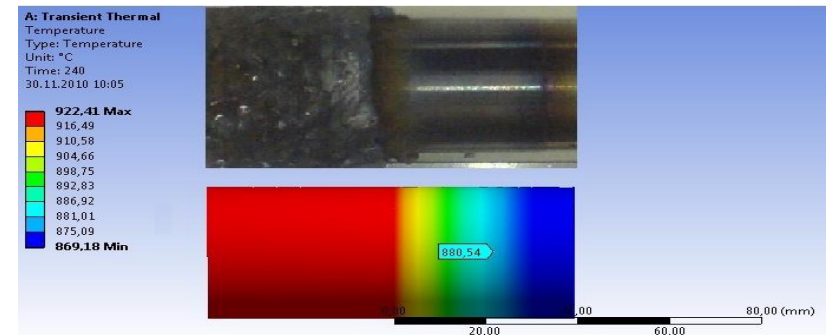

дрібнозерниста структура що утворилась
внаслідок повної перекристалізації

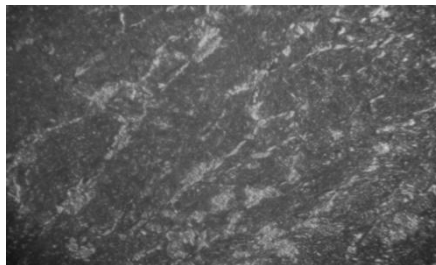
Зразок №3

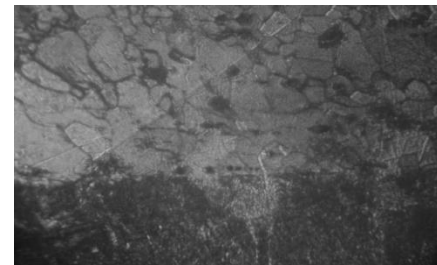
Зразок №4

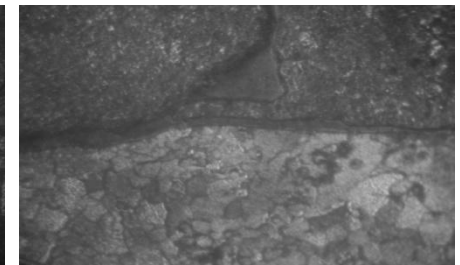
середина між
1 і 2 валиком

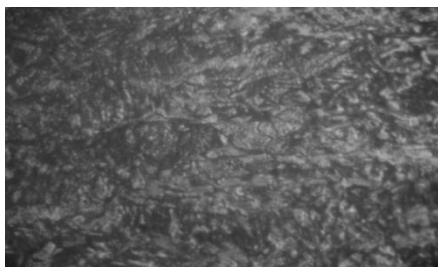
середина 3 валка

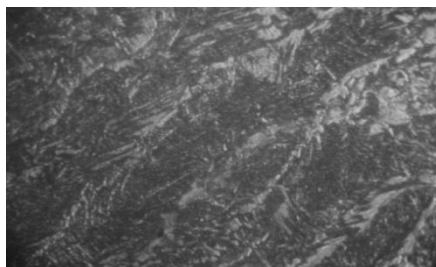
між 1 валком і
основним металом

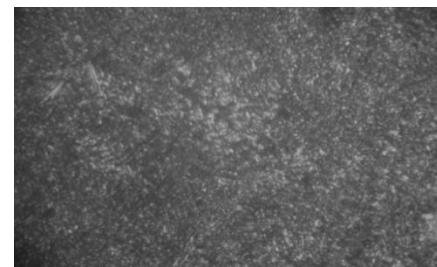
Непровар між
1 та 2 валком

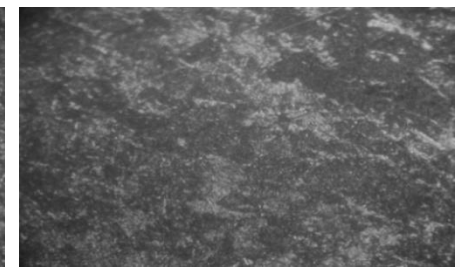
середина 6 валка

середина 5 валка

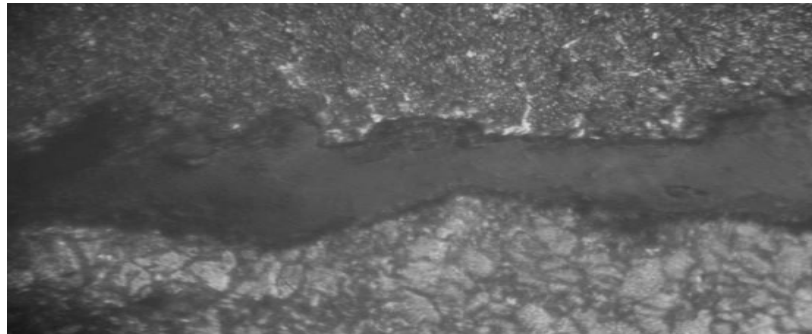
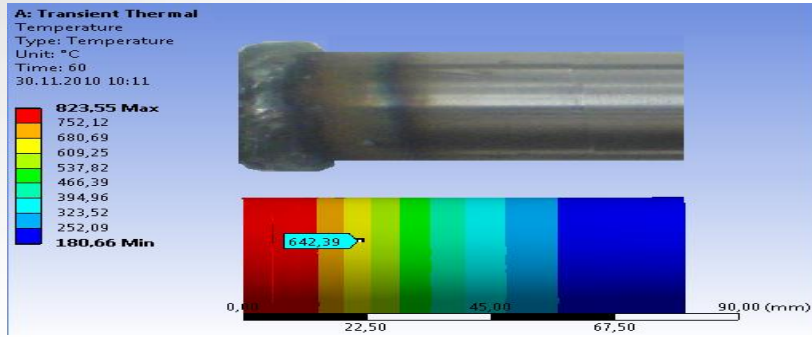

середина 4-го валка

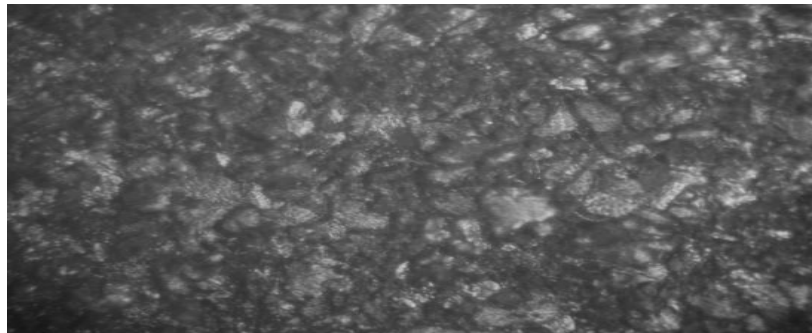

між 6 валком та
основним металом

Зразок №5

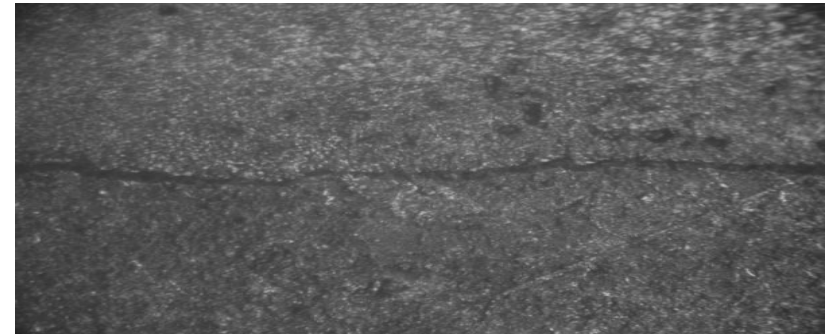
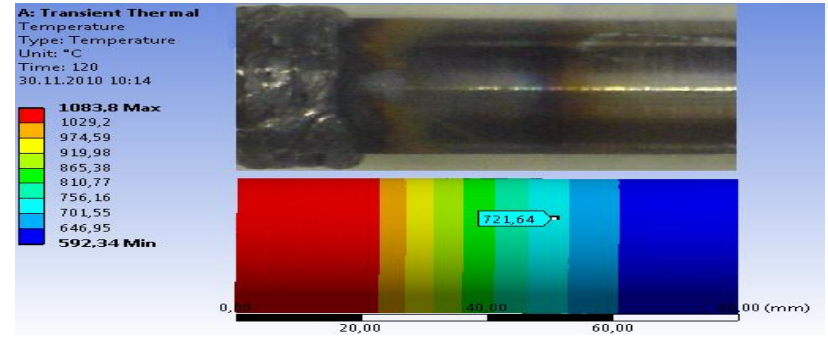

Непровар між першим валком та основним металом

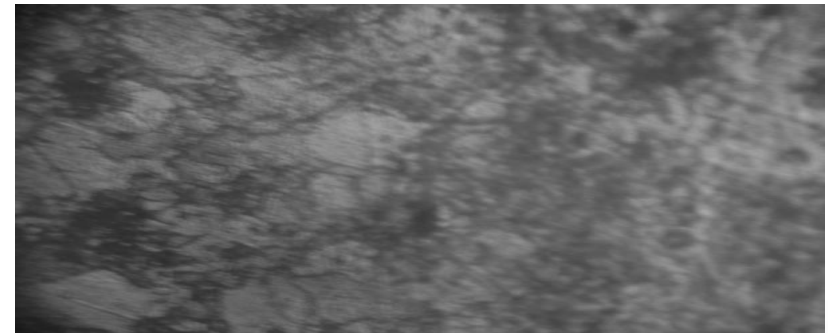

основний метал

Зразок №6

між першим валком та основним металом

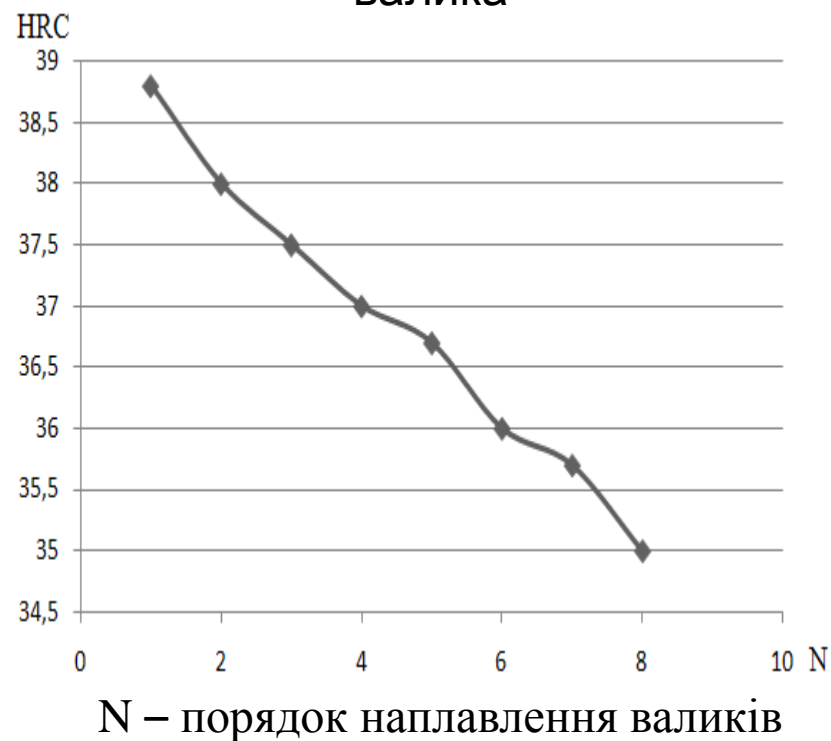

ділянка неповної перекристалізації

Результати вимірювання твердості валиків

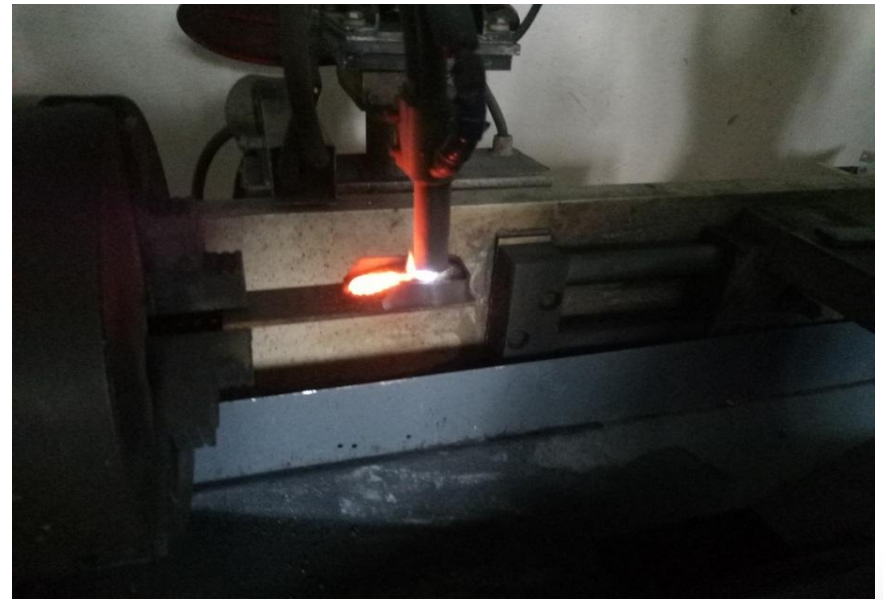
Твердість HRC основного металу	Твердість HRC валиків							
	1	2	3	4	5	6	7	8
21	41	37	-	-	-	-	-	-
19	38	37	37	34	-	-	-	-
22	42	41	41	40	40	38	-	-
21	38,8	38	37,5	37	36,7	36	35,7	35
20	40	37	-	-	-	-	-	-
22	41	40	40	38	-	-	-	-

Графічно показана залежність твердості від порядку накладання валика

Дослідження впливу кількості графіту у флюсі на твердість наплавленого шару

Було проведено дослід, в ході якого зразки із сталі 40Х по черзі затискали у патроні установки та рівномірно наносили різну кількість графітового порошку у співвідношенні до флюсу від 0 до 50% і наплавляли, після чого повільно, в однакових умовах для всіх зразків охолоджували та в подальшому замірювали твердість наплавлених зразків.

Зразок №1
без додавання графіту

Зразок №2, наплавлений з шаром
графіту товщиною – 1мм

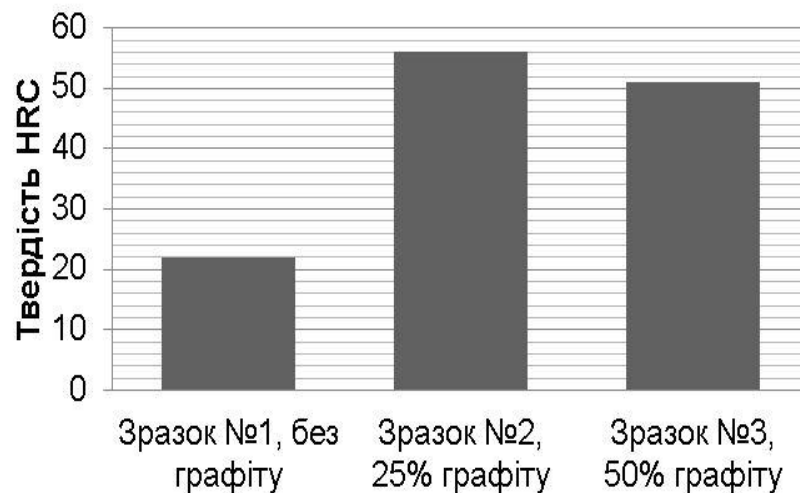
Зразок №3, наплавлений з шаром
графіту товщиною – 2мм

Дослід показав, що із збільшенням кількості графіту процес наплавлення погіршується а твердість наплавленого шару зростає. Але є певна межа, після якої графіт припиняє розчинятись в металі наплавленого валка, при цьому твердість наплавленого шару зменшується

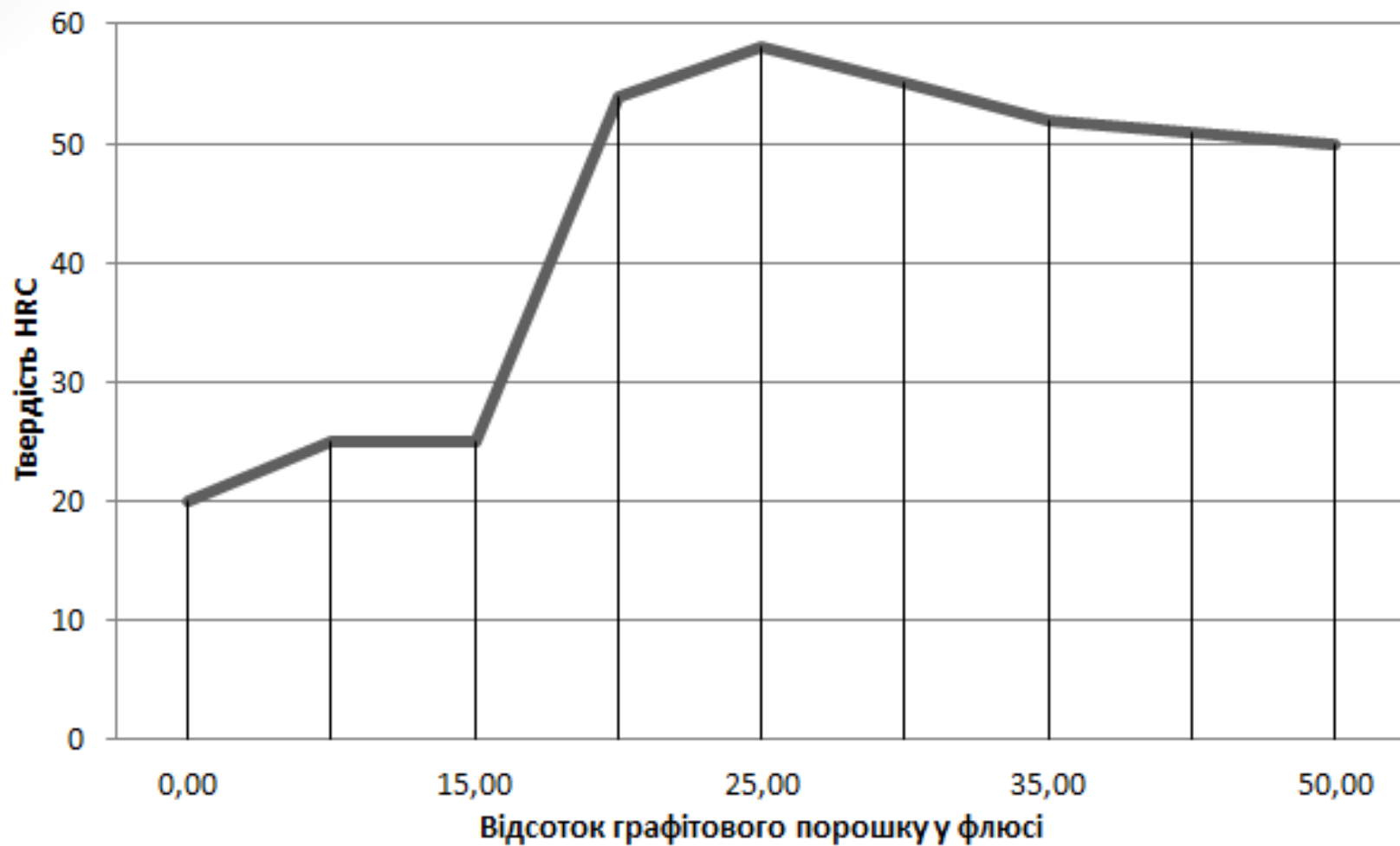
Наплавленні зразки були підготовлені до заміру твердості та досліджені

Результати виміру твердості

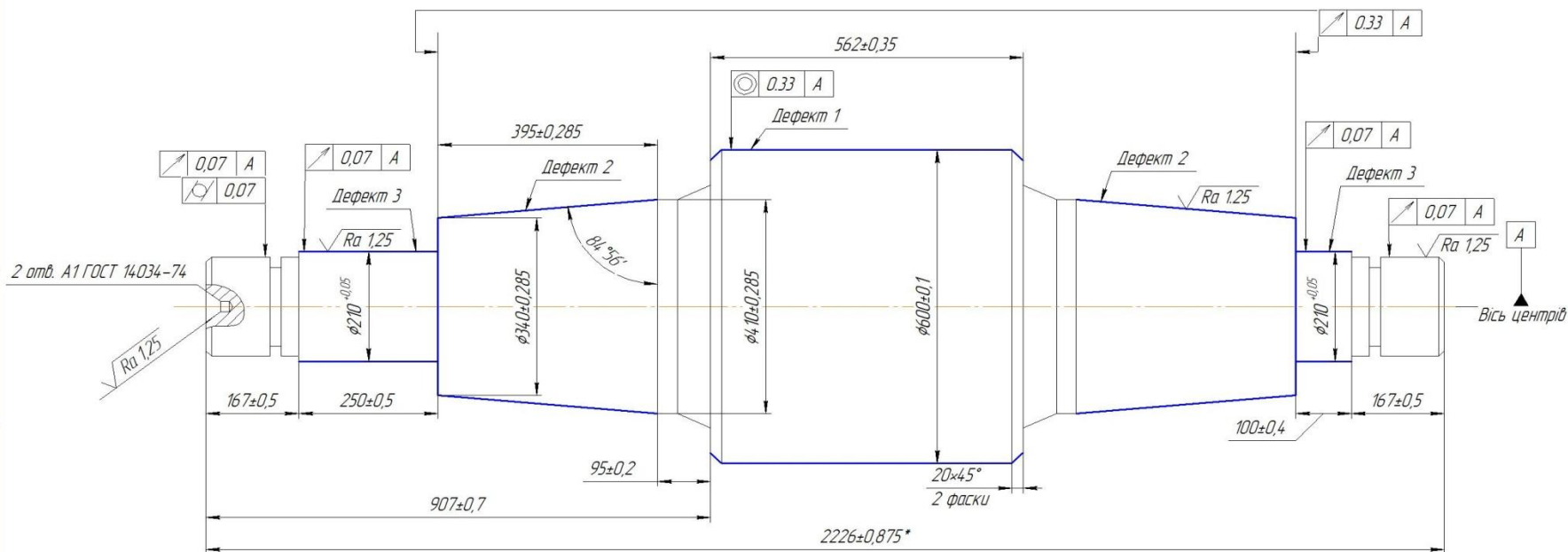
Графічне зображення впливу вуглецю у флюсі на твердість наплавленого шару

Ремонтне креслення

08-27.МКР.004.01.001Р

√ Ra 12,5 (√)

№ дефекту	Вид дефекту	Коефіцієнт повторюваності дефекту від загальної кількості деталей	Основний спосіб усунення дефекту	Допустимий спосіб усунення дефекту
1	Знос робочої поверхні прокатного валка до розміру φ599,5	0,7	Автоматичне наплавлення під шаром флюсу	Автоматичне наплавлення в середовищі захисних газів
2	Знос опорних поверхонь прокатного валка	0,4	Автоматичне наплавлення під шаром флюсу	Автоматичне наплавлення в середовищі захисних газів
3	Знос поверхонь під підшипники до розміру φ209	0,4	Автоматичне наплавлення під шаром флюсу	Автоматичне наплавлення в середовищі захисних газів

Прокатний валок не приймається на відновлення при наявності сколів та тріщин.

Технічні вимоги:

- *Розміри для довідок
- Твердість 55-58HRC
- Не вказані радіуси скруглень 1мм
- H14, h14

08-27.МКР.004.01.001Р						Лист	Маса	Масштаб
Прокатний валок (ремонтне креслення)								1:5
Сталь 40Х ГСТ 4543-71						Лист	Листов	1
Копіюваль						Формат А2		

Вибір способу відновлення

Проаналізувавши умови роботи деталі та способи відновлення, обираємо наплавлення під шаром флюсу, яке має наступні переваги:

- високу продуктивність;
- високу надійність способу;
- високу якість наплавленого шару;
- високий коефіцієнт використання електроенергії;
- надійний захист працюючих від шкідливих випромінювань та аерозолів;
- мінімальне виділення шкідливих домішок при наплавленні.

Технологічний маршрут відновлення

№	Назва операції та зміст переходу	Ескіз обробки та схема установки	Обладнання
005	Миття Мити валок в розчині МС-6		Високашлірна установка М-1112
010	Відпуск Нагріти деталь до температури 500° із витримкою 2 години, та повільно остиудити разом із пічком		Відпускна піч СКЗ-08.30.01/7
015	Токарна 1. Встановити деталь. 2. Точити поверхню 1, до розмірів за ескізом. 3. Точити поверхні 2 та 3, до розмірів за ескізом. 4. Точити поверхні 4 та 5 до розмірів за ескізом. 5. Зняти деталь.		1. Токарний верстат моделі 16К-40П. 2. Різці із твердосплавними пластинами ВК8КС.
020	Наплавлявальна 1. Встановити деталь. 2. Наплавити поверхню 1. 3. Наплавити поверхні 2 та 3. 4. Наплавити поверхні 4 та 5. 5. Зняти деталь.		1. Установка для наплавлення РМ-10. 2. Наплавлявальна головка А-1406. 3. Дріт Нп-30ХГСА. 4. Флюс АН348
025	Відпуск Нагріти деталь до температури 500°С із витримкою 12 - 20 години, та повільно остиудити у піску		Тара з піском

№	Назва операції та зміст переходу	Ескіз обробки та схема установки	Обладнання
030	Токарна 1. Встановити деталь. 2. Точити поверхню 1, (до розмірів за ескізом). 3. Точити поверхні 2 та 3, (до розмірів за ескізом). 4. Точити поверхні 4 та 5 (до розмірів за ескізом). 5. Зняти деталь.		1. Токарний верстат моделі 16К-40П. 2. Різці із твердосплавними пластинами ВК8КС.
035	Термообробка Нагріти поверхні 1, 2, 3, 4 та 5 за допомогою індуктора до температури 830°С		ТВ4 індуктор марки ВЧ-160АВ
040	Шліфувальна 1. Встановити деталь. 2. Шліфувати поверхню 4, до розмірів за ескізом. 3. Шліфувати поверхню 5, до розмірів за ескізом. 4. Зняти деталь.		
045	Контрольна 1. Встановити деталь. 2. Перевірити допуски форми деталі шорсткості та розміри. 3. Зняти деталь.		1. Контрольний стіл з центрами. 2. Магнітний стяг з індикатором. 3. Штангенциркуль. 4. Мікрометр. 5. Зразки шорсткості поверхні ГОСТ-2789-73.

Загальні висновки:

- показано, що графіт істотно впливає на твердість наплавленого шару при додаванні у флюс. При додаванні 25% графіту твердість зросла у два рази і становить 55...58 HRC_e.
- досліджено, що кількість наплавлених валиків впливає на функціональне покриття та здатні створювати поверхневий шар необхідних функціональних властивостей;
- доведено, що твердість деталі зменшується в прямому порядку від місця початку наплавлення, до місця закінчення наплавлення, а вирівнювання твердості потребує додаткового нагріву;
- при дослідженні дефектів були виявлені наступні залежності: чим більша сила струму тим дефектів менше, при високій силі струму та великій площі поверхні, що наплавляється, виділення тепла дуже високе – з'являються пропали при великій зоні термічного впливу, а також структурні перетворення, які суттєво змінюють властивості наплавленого шару;
- розроблено технологічний процес відновлення прокатного валка електродуговим дуговим наплавленням з використанням проволочки Нп-30ХГСА;
- оптимізована термічна обробка, яка виключає довготривалий нагрів прокатного валка в печі на супутній нагрів деталі в процесі наплавлення з повільним охолодженням після наплавлення у піску, що відповідає операції відпалу після наплавлення;
- проведені розрахунки САПР за допомогою «КОМПАС-3D V12» та експертної програми «Наплавка», яка підтвердила вибір наплавлювального дроту та розрахунки режимів наплавки, що забезпечують високу продуктивність відновлення і зменшують трудомісткість та витрати часу.
- - термін окупності 0,19 року.

Дякую за увагу!